

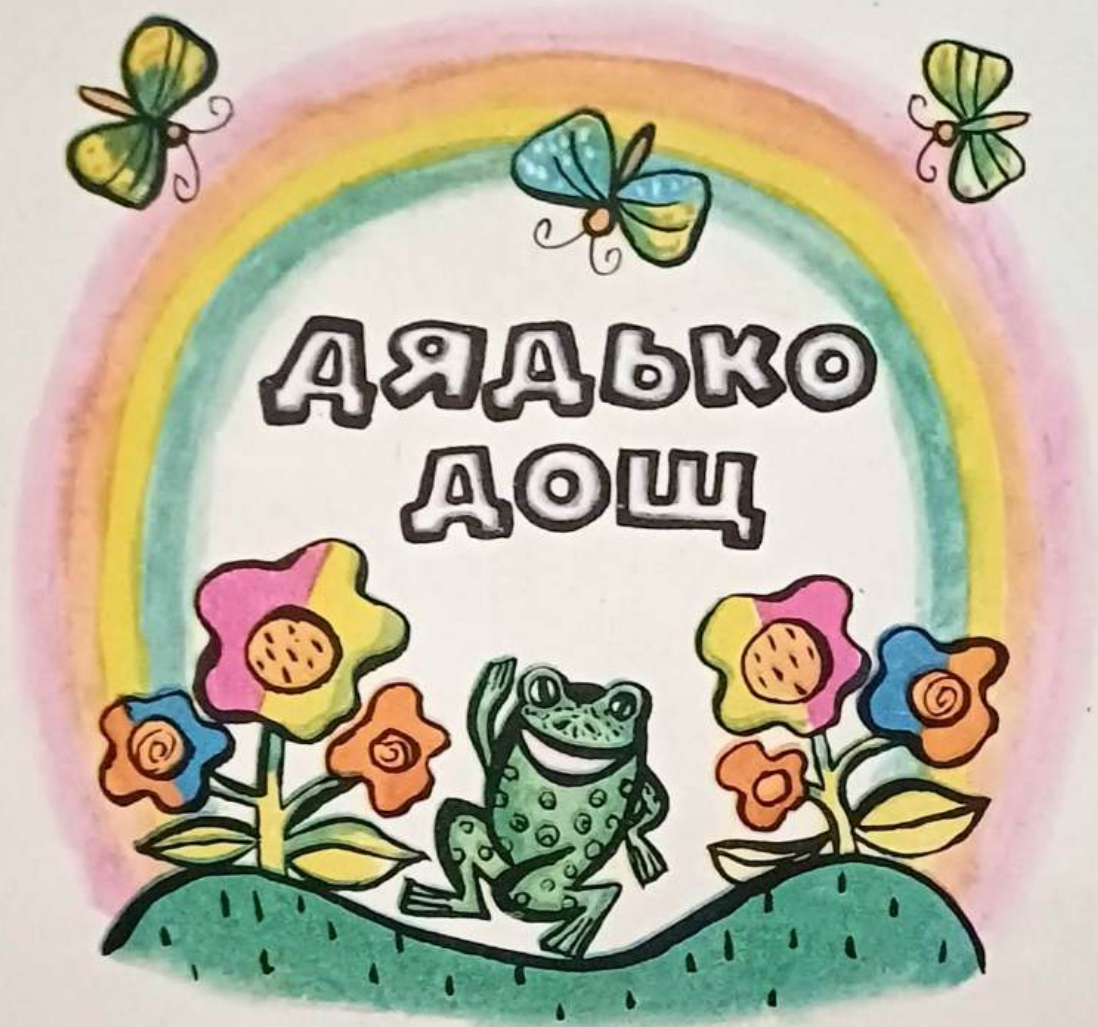

Дмитро Павличко
ДЯДЬКО ДОЩ

Дмитро Павличко

Малював ЮЛІЯ КРИГА

ВИДАВНИЦТВО ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ «ВЕСЕЛКА»
КИЇВ 1971

БАРАН

Став баран серед дороги
І підняв бундючно роги.

Я кажу: «Привіт, баране!»
А він бух мене рогами.

Ти до нього — чемно, мило,
Та дурило — то дурило.

Був і буде некультурним —
Краще не вітаться з дурнем!

НІЧНИЙ ГІСТЬ

Хтось постукав уночі,
Швидко я знайшла ключі,
Відчинила, і до хати
Зайченя зайшло вухате.

Стало в кутику сумне,
Каже: «Заночуй мене,
Бо надворі завірюха
І мороз хапа за вуха!»

Батьків я взяла кожух,
Вкрила зайця з ніг до вух
І гадала, що гульвісу
Вранці одведу до лісу.

Встала рано, та дарма —
Зайченяти вже нема.
Чи запізно я збудилась,
Чи зайча мені приснилось?

ЯК КУРКА НАВЧИЛАСЯ МОВЧАТИ

Знесла курочка яйце
І давай кричать про це.

— Куд-кудак, куд-кудак —
Знесла яйце, як ходак!¹

За хвилину все село
Про оте яйце гуло.

Вчув і пес, що до яєць
Був великий ласунець.

Він узяв сковороду,
Кликнув друзів на ходу,

Полетів... І вже з яйця
Зроблена яєшниця.

Пси наїлись і навітч.
Курка плакала всю ніч.

Вранці знов знесла яйце,
Та мовчала вже про це.

¹ Постіл.

КІТ МАРТИН

Кіт Мартин мишей не їсть,
А за рибою аж плаче.
За одну щупачу кість
Плем'я дав би він мишаче.

Він учився риб ловить,
Входив довго в ту науку.
І в одну прекрасну мить
Витягнув із річки щуку.

Зняв рибину із гачка
І зачув їстиво свіже.
Та від щастя гопачка
Як не вдарить, як не вріже!

Не жаліє закаблук,
Ходить в оберт, вихилясом...
Щука вигнулась, як лук,
Та й у воду мах тим часом.

Кіт очима тільки — луп!
Поламав зі злості вудку.
Потім бідний риболюб
Мало не помер зі смутку.

Він з того важкого дня
Перестав ходити до річки.
Але голод не рідня —
Хоч бери і їж порічки!

От і їсть мишаток він,
Вуркотить при тім, як злюка.
Пам'ятає кіт Мартин,
Що втекла від нього щука.

МУРАШКА

Вилізла мурашка на лопух,
Подивилась весело навкруг,—
Скільки тут повітря і тепла,
Я ж, дурненька, в бур'яні жила!

Вилізла мурашка на ромен,
Мовби крила вирости з рамен,—
Що за диво — пелюстки в росі,
Як могла я жити на лопусі!

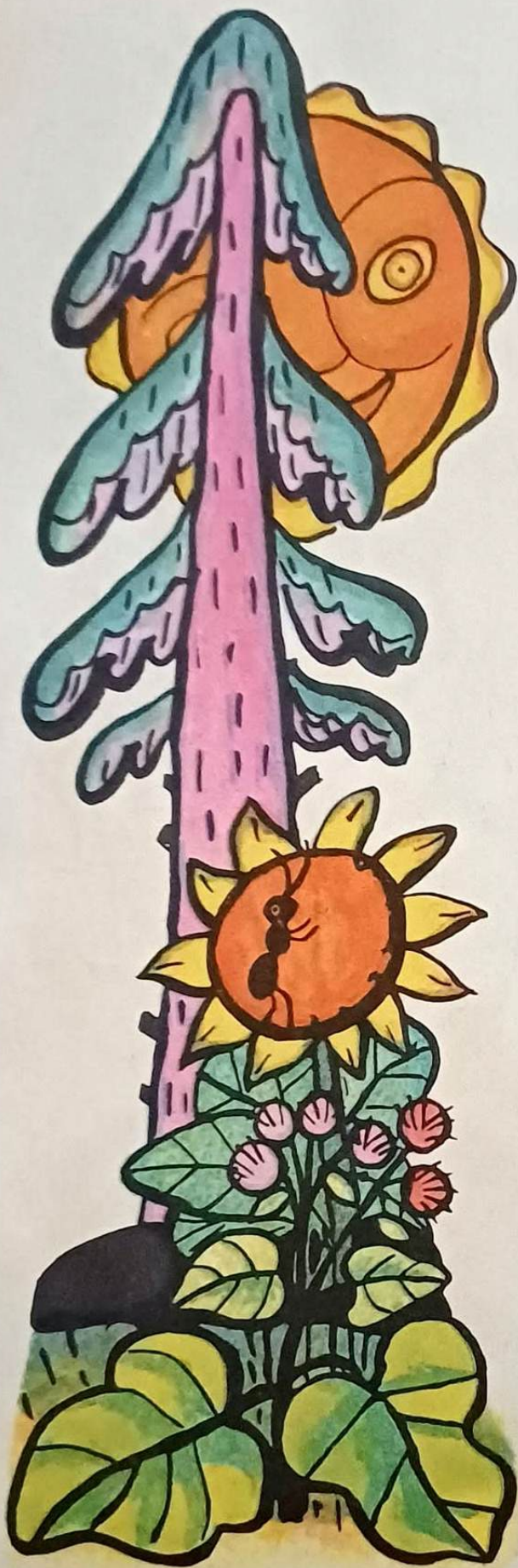
Вилізла мурашка на таріль
Соняха, що сяяв серед піль,—
Боже, скільки золота й зерна,
Що ромен? Билиночка сумна!

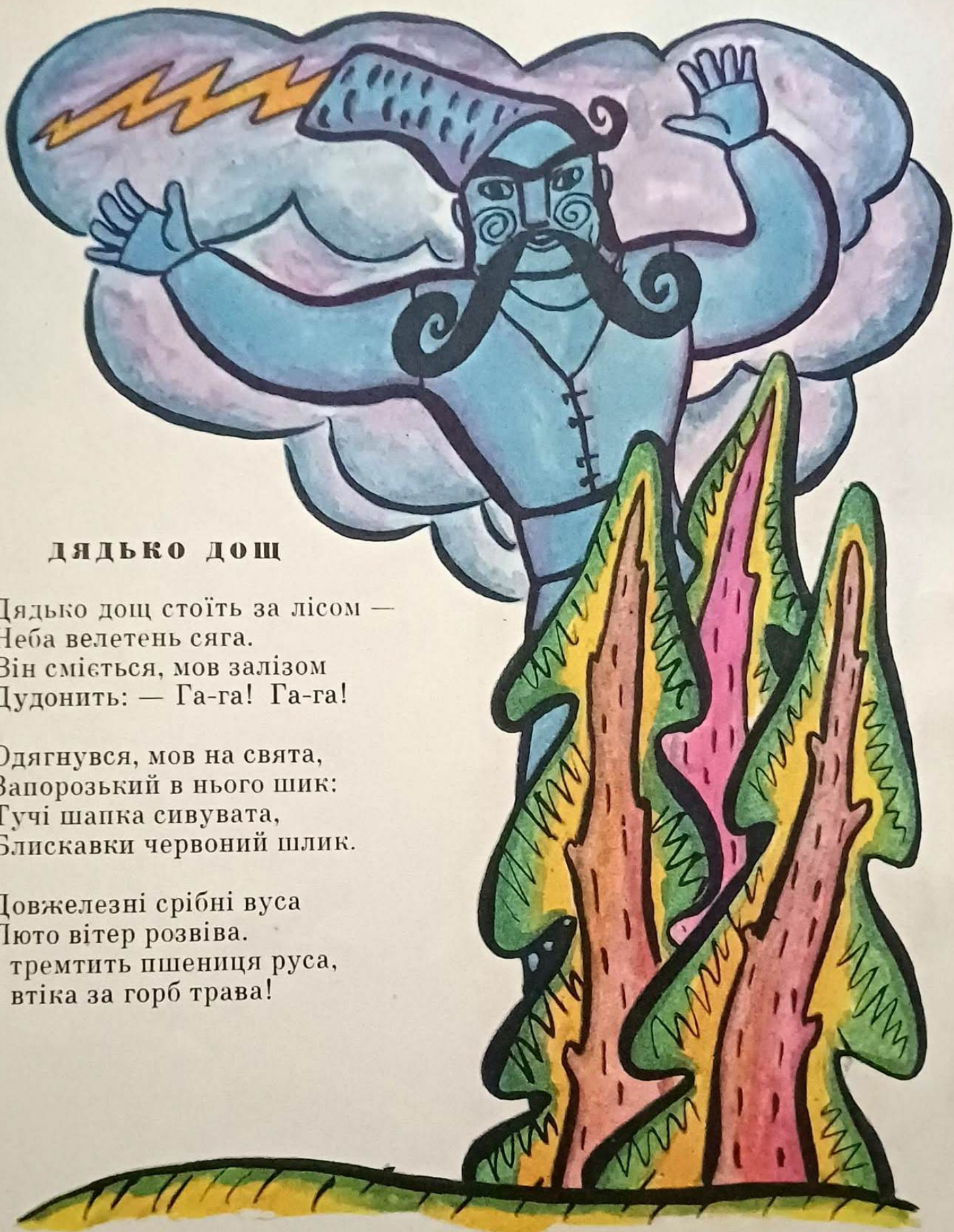
Вилізла мурашка на сосну,
Глянула в далечину ясну,—
Піді мною цілий світ лежить,—
Як могла я на бадиллі жити!

Над сосною чорна хмара йшла,
Срібний дощик по землі тягла.
А мурашка крикнула: — Зажди! —
І взялась за ниточку води,

Вилізла на хмару і лягла
Біля сонця, горда, хоч мала,—
Як могла я жити на сосні,—
Коли сонце впорівень мені!

Розійшлася хмара дощова —
Вниз летить мурашка ледь жива.
Де вона — дарма питаєш ти,
Вже її нікому не знайти!

ДЯДЬКО ДОЩ

Дядько дощ стоїть за лісом —
Неба велетень сяга.
Він сміється, мов залізом
Дудонить: — Га-га! Га-га!

Одягнувся, мов на свята,
Запорозький в нього шик:
Тучі шапка сивувата,
Блискавки червоний шлик.

Довжелезні срібні вуса
Люто вітер розвіва.
І тремтить пшениця руса,
І втіка за горб трава!

КАЛАЧІ

Несе киця на хвості
Три калачі золоті.

Один калач буде мати
Моя мати.

Другий калач для тата
Несе киця хвостата.

Третій калач для сестри.
То вже три.

Що ж, для всіх не вистача –
Буду я без калача.

Киця каже: — Пробач —
Загубився твій калач.

Сестра каже: — Тихо! Цить!
Дам тобі свого вкусить!

Тато каже: — Сину!
Бери мого половину!

Мати каже: — Не плач!
Бери собі мій калач!

А я вибігаю з хати
Калача свого шукати.

Через гори, через луки
Стежкою біжу навскач...

Гей, куди ж це закотився
Мій калач!

ЯК ВЕДМЕДЯ РОЗБУДИТЬ?

Ніч. У лісі кожен звір
Спати йде на власний двір.

Спить маленьке Козеня,
Що награлося за дня.

Олень спить, і спить Борсук.
Але раптом... що за звук?

А! Це Ведмедило спить,
Ніби трактор гаркотить.

Будиться, встає звірня —
Той — з-під моху, той — з-під пня,

Той, прокинувшись, зітха,
Той спросоння позіха.

Той, кому вже храп допик,
Шле Ведмедю кольку в бік!

Засць бідний аж поблід,
Бо Ведмідь його сусід.

Він хропе, а Зайців дім
Ніби валиться при тім.

Аж трясє Зайчиська лють,
Бо не може він заснуть.

Кида й він крутим слівцем,
Та під ковдрою, тихцем,

Щоб не вчув якийсь там біс
Та Ведмедю не доніс.

Горопашний боягуз
Одне вухо в'яже в гудз,

В друге — ясік¹ запиха.
Щоб душа була глуха.

Натяга на себе він
Сім подушок, п'ять перин,

Зверху ще й матрац кладе,
Сам улігшись на тверде.

Та від храпу ліс шумить —
Спати не дає Ведмідь!

Скаче Засць на ослін,
«Що робить?» — міркує він.

Рада є на це одна —
Розбудити хропуна.

Та самому страшно йти —
Хто б це міг допомогти?..

Тільки Рись! Вона міцна
І відважна звірина.

Засць — в Рисі! Так і так.
Все розказує бідак.

Просить на усі лади —
Йди й Ведмедя розбуди!

— Не піду я, — каже Рись, —
Потім ще і з ним борись

Та кусайся цілу ніч,
Адже він за таку річ

Лютий буде, як дракон, —
Та й мене вже хилить сон...

¹ Ясік — маленька подушечка.

Ось до Вовка ти б зайшов,—
Той pomoже. Будь здоров!..

Заєць у Вовчеська вже,
Просить, вухами стриже.

— Так і так. Хропе той сплюх,
Вже від нього я оглух.

Так хропе, немов паси́
З мене він дере,— спаси!

— Чи ти хочеш,— каже Вовк,—
Щоб Ведмідь мене затовк?

Гнів бере таких персон,
Як від них прогнати сон.

Краще тихо будь, як миш,
Потерпи, а вдень посниш.

Заєць думає: «Овва!
В Лиса мудра голова.

Ось до нього я піду,
Лис порадить на біду».

Він — у Лиса: — Так і так,
Ти найбільший наш хитрак,

Вирятуй мене з біди —
Ведмедила розбуди!

— Чи ти хочеш,— каже Лис,—
Щоб Ведмідь мене розтис?

Чи ти дурень, чи мудрець,
Схопить в лапи — і кінець!

Заєць каже: — Ти піди
Лагідно його збуди.

Не штовхай і не кричи,
В лапесько полоскочи

Або пісню заспівай.
Щось придумай, ти ж — мудрай.

— Видно,— сумно каже Лис,—
Що й у тебе ум заблис.

Чом же не співаєш сам,
Тільки ходиш там і сям?

Чом не полоскочеш лап,—
На безсоння ти ж заслаб!

Думай, як не можеш спать,
Полічи до двадцять п'ять,

То й заснетесь, друже мій,
Йди додому й не дурій!

Вже додому йде Зайча,
Втім, Мурашку зустріча.

— Що це, Зайчику, тобі?
Бачу я, що ти в журбі.

— Ах, мені немилий світ,
Розхропився мій сусід.

Спати зовсім не дає,—
Каже Заєць все, як є.

А Мурашка: — Розбудить
Я Ведмедя можу вмити!

Заєць дума: «Ой, ля-ля!
Хвальковите це маля».

Та бере його мерщій,
Садовить на хвостик свій.

І несе до тих воріт,
Де живе Ведмедів рід.

Храп гуде, немов гроза,
В двір Мурашечка вліза...

Заєць дума, що буде?
За парканом став і жде.

А Мурашечка — в замок —
Та до хати... Звір замовк.

Тиша! Потім лютий рев,—
Аж летять листки з дерев!

Знову тиша. Зайчик рад.
Йде Мурашечка назад.

Крізь штакетиння рідке
Бачить Заєць ще й таке:

На одній нозі Ведмідь
То плигає, то стоїть.

Щось із вуха витрися,
З гніву сам себе куса.

Заєць думає: «Ого!
Ти шукай всю ніч того,

Хто у вусі був твоїм,
А ми спатоньки ходім!»

Д Л Н Д О Ш К І Л Ь Н О Г О В І К У

Павлычко Дмитрій Васильевич
ДЯДЕНЬКА ДОЖДЬ. СТИХИ
(На українском языкѣ)

Редантор С. А. Горев. Художній редактор С. К. Артюшенко. Технічний редактор Х. М. Романчикова. Коректор В. В. Богдєвський. Здано на виробництво 1. XI. 1970 р. Підписано до друку 8. II. 1971 р. Формат 84×108¹/₁₆. Папір офс. № 1. Фіз. друк, арк. 1. Обл. вид. арк. 1.53. Умови друк. арк. 1.68. Тираж 108 000. Зам. № 1024. Ціна 12 коп. Видавництво «Веселка» Київ. Кірова. 34. Друкарсько-факсфакторна фабрика «Атлас» Комітету по пресі при Раді Міністрів УРСР. Львів. Зетона. 20.

7-6-1
567-71M